

NEWSLETTER (5)

z workshoptu projektu GECON / z workshopu projektu GECON

CHRUDIM 13.–15. 11. 2019, GEOPARK ŽELEZNÉ HORY

V malebném městečku Chrudim v České republice se ve dnech 13.–15. listopadu 2019 uskutečnil workshop na téma **Management geoparků**. Workshop se konal na půdě organizace Vodní zdroje Chrudim, spol. s r. o., která je zároveň sídlem Národního geoparku Železné hory, v jehož zastoupení byla celá akce pořádána za projektového partnera MAS Chrudimsko.

V první části zasedání byly předneseny referáty na téma Vznik a provoz geoparků v podmínkách Česka a Polska za každý zastupující geopark zvlášť, tedy za Geopark Luk Mužakowa, Geopark Ralsko, Geopark Český ráj a Geopark Železné hory a Geopark Przedgórze Sudeckie. Každý z přednášejících představil území, vznik geoparku a jeho řízení v současnosti.

W dniach 13–15 listopada 2019 r. w malowniczym miasteczku Chrudim w Czechach odbyły się warsztaty zatytułowane **Zarządzanie geoparkami**. Warsztaty odbywały się na terenie organizacji Vodní zdroje Chrudim, spol. s r. o., będącej jednocześnie siedzibą Narodowego Geoparku Żelezné hory. Wydarzenie zorganizowano w imieniu Geoparku, reprezentującego jednocześnie partnera projektu MAS Chrudimsko.

W pierwszej części spotkania zostały wygłoszone referaty pt. „Powstanie i funkcjonowanie geoparków w warunkach Republiki Czeskiej i Polski”. Poszczególne geoparki: Geopark Łuk Mużakowa, Geopark Ralsko, Geopark Český Ráj, Geopark Železné hory i Geopark Przedgórze Sudeckie, zostały zaprezentowane osobno. Każdy z referentów przedstawił przedmiotowy obszar, powstanie geoparku oraz zarządzanie nim w chwili obecnej.

Workshop zahájil
Mgr. Jan Doucek,
manažer NG Železné
hory a představitel
MAS Chrudimsko.

Warsztaty otworzył
mgr Jan Doucek,
menadžer
Narodowego
Geoparku
Železné hory oraz
przedstawiciel MAS
Chrudimsko.

Druhý den workshopu byl věnován několika prezentacím o managementu geolokalit, jejich tvorbě a udržování geotopů. Každý z přítomných geoparků opět přispěl zajímavým příspěvkem ze svého území. Poté následovaly praktické ukázky v terénu. Účastníci workshopu zhlédli několik nově vzniklých geologických lokalit, které byly vytvořeny pod štítkem Geoparku Železné hory.

Prvním zastavením byla čerstvě dokončená lokalita Deblou, kterou měli účastníci možnost vidět již v minulosti, kdy na místě

Drugi dzień warsztatów został poświęcony kilku prezentacjom dotyczącym zarządzania obszarami geologicznymi, ich tworzeniu oraz utrzymywaniu geotopów. Przedstawiciel każdego geoparku ponownie wniósł swój wkład interesującym referatem dotyczącym obszaru geoparku. Następnie miała miejsce prezentacja praktycznych przykładów w terenie. Uczestnicy warsztatów obejrzeli kilka nowo powstałych stanowisk geologicznych, utworzonych pod marką Geoparku Železné hory.

Pierwszym punktem było świeżo ukończone stanowisko Deblou, które uczestnicy mieli okazję widzieć już w przeszłości,

Workshop byl mimo jiné zaměřen na specifika managementu geoparků v ČR a v Polsku.

Warsztaty były ukierunkowane m.in. na specyfikę zarządzania geoparkami w Czechach i w Polsce.

Své zkušenosti z managementu Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa účastníkům představil Jacek Koźma z Polské geologické služby.

Swoje doświadczenia w zarządzaniu Geoparkiem UNESCO Łuk Mużakowa zaprezentował uczestnikom dr Jacek Koźma z Polskiego Instytutu Geologicznego.

ještě žádná návštěvnická infrastruktura nebyla. Tudíž byl prostor k porovnání, zhodnocení a diskusi. Za spolupráce několika zainteresovaných skupin zde bylo odkryto dno prvohorního moře. Cestu ke zkamenělému dnu lemují dřevěné trámy, které jsou čas od času doplněné hmatovými prvky s prvky trilobitů, hvězdic a jiných organismů, které dávné moře obývali.

Další exkurze vedla do starého pískovcového lomu, který se dočkal rekultivace – obyvatelé nedalekých Stolán ho vyklidili a vyčistili. Díky Geoparku Železné hory zde vznikl naučný chodník, který seznamuje návštěvníky se zkamenělinami, které lze najít v písku z doby vzdálené více než 100 milionů let. V pískovcové stěně jsou pak k nalezení odlitky/napodobeniny žraločích zubů, schránky zkamenělých amonitů a dokonce i kostra dinosaura.

Následovala krátká zastávka na lokalitě Bukovina u Přelouče, kde v letošním roce vznikl prvek s příznačným názvem

když ne existovala tu ještě žádná infrastruktura turistická. Díky tomu měli možnost porovnání, oceny i diskusí. Při spolupráci kilku zaangażowanych grup zostało tu odkryte dno paleozoicznego morza. Droga do skamieniałego dna wzmocniona jest drewnianymi belkami, co jakiś czas uzupełnionymi o elementy dotykowe z elementami trylobitów, rozgwiazd i innych organizmów zamieszkujących dawne morze.

Kolejnym przystankiem był stary kamieniołom piaskowca, który doczekał się rekultywacji – został oczyszczony i posprzątany przez obywateli niedalekich Stolán, a dzięki Geoparkowi Żelezné hory powstała tu ścieżka edukacyjna, zaznajamiająca odwiedzających ze znajdującymi się w piasku skamieniałościami, pochodzącymi z czasów odległych więcej niż 100 milionów lat. W piaskowcowej ścianie znajdują się z kolei odlewy/repliki zębów rekina, muszle skamieniałych amonitów, a nawet szkielet dinozaura.

Następnym przystankiem była krótka wizyta na stanowisku Bukovina u Přelouče, gdzie w tym roku powstał element z symp-

Praktické ukázky managementu lokalit na území Národního geoparku Železné hory – lokalita Deblův.

Praktyczne przykłady zarządzania lokalizacjami na terenie Narodowego Geoparku Żelezné hory – miejscowość Deblów.

Praktické ukázky managementu lokalit na území Národního geoparku Železné hory – lokalita Bukovina u Přelouče.

Praktyczne przykłady zarządzania lokalizacjami na terenie Narodowego Geoparku Żelezné hory – miejscowość Bukovina u Přelouče.

Starý lom v Brlohu
po rekultivaci.

Stary kamieniołom
we wsi Brloh
po rekultywacji.

Cesta vody, který seznamuje s přirozeným koloběhem vody v přírodě.

Poslední zastávkou pak byl starý lom v Brlohu, který v minulých letech prodělal kompletní rekultivaci. Lom byl pracně vyčištěn a upraven. Vzhledem k tomu, že v místních prvohorních horninách byli ve 30. letech 20. století nalezeni trilobiti, byly na stěny lomu instalovány dva odlitky těchto živočichů a pozorní návštěvníci je mohou najít. Obec zde pravidelně pořádá různá setkání, koncerty a akce, z nichž například Brložský trilobit, kterého se Geopark Železné hory pravidelně zúčastňuje, se v letošním roce konal již popáté.

Poslední den workshopu pak jeho účastníci věnovali terénním průzkumům. Vyrazili do malebného údolí řeky Doubravy a naučnou stezkou Údolí Doubravy je provedl manažer Geoparku Železné hory Jan Doucek, který na každém zastavení poutavě vyprávěl nejenom o geologii této populární přírodní rezervace. Účastníci mohli vidět například krásné soutěsky, které řeka Doubrava vytvořila, vodopád, skalní útvar Sokolhrady či Čertův stůlek, z nichž jsou krásné výhledy do okolí.

tomatyczną nazwą Droga wody, zaznajamiający z naturalnym obiegiem wody w przyrodzie.

Ostatnim przystankiem natomiast był stary kamieniołom w miejscowości Brloh, który w ostatnich latach przeszedł kompletną rekultywację, został wyczyszczony i uporządkowany. Ze względu na to, że w miejscowych skałach z okresu paleozoiku zostały w latach 30. XX wieku znalezione trylobity, na ściany kamieniołomu zainstalowano dwa odlitki tych zwierząt, które odwiedzający mogą odszukać. Gmina regularnie organizuje tu różne spotkania, koncerty i wydarzenia, do których należy np. Brložský trilobit (Brložski Trylobit), w tym roku organizowany już po raz piąty. Geopark Żelezné hory regularnie uczestniczy w tym wydarzeniu.

Ostatni dzień warsztatów poświęcony był badaniom terenowym. Uczestnicy wyruszyli do malowniczej doliny rzeki Doubravy. Wiodła ich ścieżka edukacyjna Dolina Doubravy oraz menadżer Geoparku Żelezné hory Jan Doucek, który na każdym przystanku z pasją opowiadał nie tylko o geologii tego popularnego rezerwatu przyrody. Uczestnicy mogli zobaczyć na przykład piękne wąwozy, stworzone przez rzekę Doubravę, wodospad, formację skalną Sokolhrady czy Čertův stůlek, z których rozciągają się piękne widoki na okolicę.

Terénní exkurze
na území Národního
geoparku Železné
hory – naučná stezka
Údolím Doubravy.

Wycieczka terenowa
do Narodowego
Geoparku Żelezné
hory – Ścieżka
Edukacyjna „Dolina
Doubravy”.

Závěry vycházející z teoretické/odborné části workshopu:

- interakce a spolupráce se všemi místními subjekty na území geoparku je nadmíru důležitá,
- důraz by měl být kladen na jednoduchou interpretaci – geologie pro laiky – interpretace zábavnou a zajímavou formou,
- důležité je stabilní financování – uvedeno několik možností, které ale bohužel nejsou aplikovatelné ve všech regionech,
 - soustředit se na hledání alternativních cest financování a realizace,
- plně využívat financování EU a aktivně podněcovat starosty obcí ke spolupráci.

Wnioski wypływające z teoretycznej/naukowej części warsztatów:

- interakcja i współpraca ze wszystkimi miejscowymi podmiotami z terenu geoparku jest niezwykle istotna,
- nacisk powinien być kładziony na prosty przekaz – geologia dla laików – przekaz w zabawnej i ciekawej formie,
- istotne jest stabilne finansowanie – podano kilka możliwości, których niestety nie da się aplikować na wszystkich obszarach,
- skupić się na poszukiwaniu alternatywnych dróg finansowania i realizacji,
- w pełni wykorzystywać finansowanie UE i aktywnie zachęcać władze gminy do współpracy.

GECON

geologická příhraniční kooperační síť / geologiczna przygraniczna sieć kooperacji

LEAD PARTNER PROJEKTU/ GŁÓWNY PARTNER PROJEKTU

Geopark Ralsko o.p.s.

projektová kancelář/ biuro projektu: Mírová 102, Mimoň, 471 24

projektová manažerka/ kierownik projektu: Renata Franclová, tel.: +420 724 276 807

e-mail: renata.franclova@geoparkralsko.cz

PARTNEŘI PROJEKTU/ PARTNERZY PROJEKTU

Česká geologická služba

Technická univerzita v Liberci – Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická (katedra geografie)

MAS Chrudimsko

Stowarzyszenie Geopark Przedgórze Sudeckie

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

Muzeum Regionalne w Lubaniu

© Gecon, 2019

